

1. Жалпы ережелер

1.1 Осы плағиатқа қарсы біліктілік/ғылыми жұмыстарға тексеру жүргізу тәртібі туралы ереже (бұдан әрі – Ереже) Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігі Мәдениет комитетінің «Қазақ ұлттық хореография академиясы» шаруашылық жүргізу күкірындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорнында (бұдан әрі – Академия) плағиатты анықтау және алдын алу рәсімін реттейді.

1.2 Осы ереже мынадай нормативтік-құқықтық актілерге сәйкес әзірленді:

- «Білім туралы» IV Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі №487-Заны;

- «Ғылым туралы» Қазақстан Республикасының 2011 жылғы 18 ақпандығы №407-IV Заны;

- «Ғылыми дәрежелерді беру қағидалары» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2011 жылғы 31 наурыздағы № 127 бұйрығы;

- «Диссертациялық кеңес туралы үлгі ереже» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 31.03.2011 жылғы № 126 бұйрығы;

- «Тиісті үлгідегі білім беру үйымдары қызметінің үлгілік қағидалары» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 30.10.2018 жылғы № 595 бұйрығы;

- «Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің білім беру бағдарламаларын іске асыратын Қазақстан Республикасы Білім беру үйымдары қызметінің ашықтығы мен айқындығы стандарты» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 04 мамырдағы №174 бұйрығы;

- Академия Жарғысы және ішкі құжаттары.

1.3 Ереже келесі мақсаттарда әзірленді:

- білім беру процесін ұйымдастыру сапасын арттыру;

- білім алушылардың және авторлардың біліктілік / ғылыми жұмыстарды өз бетінше орындауды бақылау;

- білім алушылардың өзін-өзі тәрбиелеу деңгейін арттыру;

- зияткерлік меншік құқықтарын сактау;

- Академиялық адалдық деңгейін арттыру;

- академиялық ақпаратқа зансыз қол жеткізуді және (немесе) оны таратуды реттеу;

- қызметтің ашықтығы мен айқындығын арттыру.

1.4 Плағиатты анықтау және алдын алу рәсімі міндетті түрде докторлық, магистрлік диссертацияларға, дипломдық жұмыстарға (жобаларға), ғылыми мақалаларға, бұқаралық ақпарат құралдарындағы жарияланымдарға, курстық жұмыстарға, рефераттарға, эсселерге, сондай-ақ Академия білім алушыларының, оқытушылары мен ғылыми қызметкерлерінің басқа да жазбаша жұмыстарына іріктеліп қолданылады.

1.5 Плағиат білім алушылардың диссертацияны немесе диссертацияны қорғауға жібермеу, біліктілік/ғылыми жұмысты қайтару үшін жұмысқа теріс баға қою үшін оку пәнін жеткілікті бұзыу ретінде қарастырылады.

1.6 Плағиатқа қарсы жүйеде жұмыстарды тексеру жөніндегі жұмысты үйлестіретін плағиатқа қарсы жүйенің әкімшісін Академияның Ғылыми кеңесі Академия қызметкерлерінің арасынан тағайындауды.

1.7 Барлық біліктілік/ғылыми жұмыстарды білім алушылар ғылыми жетекшінің және/немесе авторлардың жетекшілігімен академиялық парасаттылық (адалдық) құндылықтары мен қағидаттарына сәйкес өз бетінше орындауды.

2. Терминдер мен анықтамалар

2.1 Біліктілік/ғылыми жұмыс – бар білімді кеңейту және жаңа білім алу, ғылыми гипотезаларды тексеру, табигатта және қоғамда көрінетін заңдылықтарды белгілеу, жобаларды ғылыми жинақтау, ғылыми негіздеу мақсатында ғылыми іздеумен, зерттеулер, эксперименттер жүргізумен байланысты ғылыми сипаттағы жұмыс.

Біліктілік/ғылыми жұмыстарға: эсселер, баяндамалар, ғылыми мақалалар, монографиялар, оқулықтар, оқу құралдары, курстық жұмыстар, дипломдық жұмыстар/жобалар, магистрлік және докторлық диссертациялар және тексеруге жататын басқа да жазбаша жұмыстар жатады.

2.2 Плағиат – бөтен идеялардың немесе өнертабыстардың авторлығын қасақана иемденіп алу және өз атынан бөтен туындыны, бөтен туындылардың фрагменттерін пайдалану көзін көрсетпей жариялау. Плағиат екі түрде жүзеге асырылуы мүмкін:

- негізгі мәтіннің сөзбе-сөз жазылуы;

- парафраза – алынған мәтіннің мазмұнын өзгерпестен сөздер мен сөз тіркестерін ауыстыра отырып, бөтен мәтінді ұсыну.

2.3 Мәтін пайдалану – түпнұсқаға өзгерістер енгізбей, басқа автор мәтінін бір бөлігін өз мәтініне енгізу.

2.4 Дұрыс дәйексөз – шығарманың авторы мен атауын көрсете отырып, дәйексөз мақсатына негізделген көлемде мәтіннен үзінді келтіру (дәйексөзде 25 сөзден артық емес).

2.5 Дұрыс емес дәйексөз – шығарманың авторы мен атауын көрсетпей немесе дәйексөздің мақсатымен негізделмеген көлемде мәтіннен үзіндіге сілтеме жасау.

2.6 Жұмысты өз бетінше орындау – өз бетінше зерттеу жүргізбей сілтеме жасау, сілтеме жасау мақсатына негізделмеген көлемде сілтеме жасау.

2.7 Мәтіннің өзіндік ерекшелігі – бірегей элементтер (сөздер, сөз тіркестері) санының барлық элементтерге қатынасы.

2.8 Плағиатқа қарсы жүйе – жарияланған көздерден мәтінді заңсыз пайдалану құжаттарын тексеруге арналған ақпараттық жүйе.

2.9 Әкімші – Академияның плағиатқа қарсы жүйені әкімшілендіруге жауапты қызметкері.

3. Плағиатқа қарсы жүйені пайдалану тәртібі

3.1 Білім алушылардың біліктілік/ғылыми жұмыстары және өзге де ғылыми еңбек авторлары электрондық нұсқада автордың деректерін көрсете отырып және қабылданған нысан бойынша біліктілік/ғылыми жұмыстың дербес сипаты туралы жазбаша өтінішпен (1-қосымша) Академияның ғылым, жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру және аккредиттеу бөлімінің (бұдан әрі – ЕЖООКБжАБ) Zhunussov_S@balletacademy.kz электрондық мекен-жайына тексеруге ұсынылады, өтініште автор ереже мен нұсқаулықтың талаптары бойынша ресімделген, тиісті сілтемелермен тіркелмеген баспа және электрондық көздерден мәтінді пайдаланбағанын растайды. Жауапты тұлғалар (декан, кафедра менгерушісі, ғылыми жетекші және білім алушы) құжатқа бұрыштама қоюы тиіс.

3.2 Қабылданған нысан бойынша біліктілік/ғылыми жұмыстың дербес сипаты туралы жазбаша өтініш тек курсық, дипломдық жұмыстар, магистрлік және докторлық диссертациялар үшін беріледі.

3.3 Электрондық поштаға біліктілік/ғылыми жұмыстардың басқа түрлері үшін бөлімнің Zhunussov_S@balletacademy.kz электрондық поштасына мәліметтерді (автордың, жұмыс жетекшісінің тегі, аты, әкесінің аты, жұмыс атауы) еркін нысанда көрсете отырып, жұмыстың электрондық нұсқасы ғана ұсынылады.

3.4 Өтініш болмаған жағдайда біліктілік/ғылыми жұмыс тексеруге қабылданбайды.

3.5 Біліктілік/ғылыми жұмыстың дербес сипаты туралы өтініш, жұмыстың электрондық нұсқасы және плағиатқа қарсы жүйеде тексеру нәтижелері бар анықтаманың көшірмесі ЕЖООКБжАБ-де қалады.

4. Біліктілік/ғылыми жұмыстарды ұсыну мерзімі және тараптардың міндеттері

4.1 Білім алушы ғылыми жетекшімен және/немесе автормен бірге өзінің біліктілік/ғылыми жұмысын плағиатка қарсы жүйемен белгіленген мерзімде тексеруге ұсынуға жауапты болады.

4.2 Білім алушы жұмысты жазбаша және электрондық нұсқада, алдын ала қорғаудан өткені туралы он үзінді көшірмені Zhunussov_S@balletacademy.kz поштасына ұсынуға міндетті.

4.3 Біліктілік/ғылыми жұмыста плағиат анықталған жағдайда, білім алушы және/немесе автор тексеру рәсімін пысықтайты және қайта өтеді.

4.4 Пысықтау және қайта тексеруге ұсыну мерзімдері кафедра отырысында плағиатқа қарсы жүйенің әкімшісімен бірлесіп келісіледі.

4.5 Плағиатқа қарсы жүйеде тексеру үшін жұмыстың түпкілікті редакциясы мерзімінде ұсынылады:

- магистрлік және докторлық диссертациялар қорғауға дейін 20 жұмыс күнінен кешіктірілмей;

- мамандар мен бакалаврлардың дипломдық жұмыстары қорғауға дейін 20 (жиырма) жұмыс күнінен кешіктірмей;

- мамандар мен бакалаврлардың курстық жобалары қорғауға дейін 15 (он бес) жұмыс күнінен кешіктірілмей;

- басқа біліктілік/ғылыми жұмыстар үшін тексеруге тапсыру мерзімі плағиатқа қарсы жүйенің әкімшісімен келісіледі.

4.6 Плағиатқа қарсы жүйеде тексерулердің рұқсат етілген ең көп саны - 2 тексеру.

4.7 Осы Ережемен біліктілік/ғылыми жұмысқа рұқсат беруді қарастыру кезінде біліктілік/ғылыми жұмыстың түпнұсқалығына келесі талаптар белгіленеді:

- 1-ші үқастық коэффициенті 49,99-дан жоғары емес%;
- 2-ші үқастық коэффициенті 4,99%-дан аспайды.

4.8 Неғұрлым төмен мәндерде білім алушы біліктілік/ғылыми жұмысты міндettі түрде қайта өндеуі және бұрын белгіленген жұмыс тақырыбын сақтай отырып, плағиатқа қарсы жүйеге қайта тексеруге ұсынуы тиіс.

4.9 Екінші тексеруде плағиат немесе білім алушының әртүрлі себептерге байланысты плағиатты жоюға қабілетсіздігі анықталған жағдайда, осы Ережеде белгіленген мерзімде кафедра басшылығы қорғау ресімін қорытынды мемлекеттік аттестаттаудың келесі кезеңіне ауыстыру туралы шешім қабылдайды, бұл ретте тақырыптың сақталуы туралы нақтылау енгізіледі немесе біліктілік/ғылыми жұмыстың жаңа тақырыбы айқындалады.

4.10 Мәтін пайдаланудың шекті деңгейі анықталған ғылыми жұмыстар (монографиялар, макалалар) авторға пысықтауға қайтарылады.

4.11 Плағиатқа қарсы жүйенің әкімшісі біліктілік/ғылыми жұмысты тексерудің дұрыстығы үшін және ғылыми жұмыс және стратегиялық даму жөніндегі директор қол қойған, біліктілік/ғылыми жұмысты мәтін пайдалануға тексеру нәтижелері туралы анықтама беру үшін жауапты болады (2-қосымша).

4.12 Біліктілік/ғылыми жұмысты мәтін пайдалануға тексеру нәтижелері туралы анықтама факультет деканына біліктілік/ғылыми жұмыс ұсынылған сәттен бастап 10 (он) жұмыс күні ішінде беріледі, анықтаманың сканерленген нұсқалары білім алушының, ғылыми жетекшінің және/немесе біліктілік/ғылыми жұмыс авторының электрондық поштасына жіберіледі.

5. Қорытынды ережелер

5.1 Ережеге өзгерістер мен толықтырулар енгізу оны жаңа редакцияда әзірлеу жолымен жүзеге асырылады.

5.2 Осы Ереже алқалы органның хаттамасы шыққан күннен бастап күшіне енеді.

5.3 Ереже кажеттілігіне қарай, бірақ кемінде үш жылда бір рет қайта қаралады.

ҚАЗАҚ ҰЛТЫҚ
ХОРЕОГРАФИЯ
АКАДЕМИЯСЫ

Біліктілік/ғылыми жұмыстарға плағиатқа қарсы тексеру
жүргізу тәртібі туралы ереже

Код: ПЛ-10.17/ОП/125

Басылым: 2

6 бет 9 беттен

I-қосымша

**Біліктілік/ғылыми жұмыстың дербес сипаты туралы
ӨТІНІШ**

(біліктілік/ғылыми жұмыс түрі)

Мен, бакалавр/ магистрант/ докторант

кажеттісінің астын сызу керек

Т.А.Ә.

менің плағиатқа қарсы жүйесіне ұсынған «

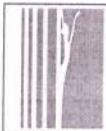
» біліктілік/ғылыми жұмысымда,
жұмыстың атауы

плағиат элементтерінің жоқ екендігін мәлімдеймін.

Баспа және электрондық, сондай-ақ қорғалған көздерден, бұрынғы біліктілік/ғылыми жұмыстардан тікелей алынған барлық мәтіндердің тиісті сілтемелері бар.

Мен ҚР МСМ МК «Қазақ ұлттық хореография академиясы» ШЖҚ РМК-дағы қолданыстағы ҚР МСМ МК «Қазақ ұлттық хореография академиясы» ШЖҚ РМК-да білім алушылардың біліктілік/ғылыми жұмыстарын мәтін пайдалануға (плағиатқа) тексеру жүргізу тәртібі туралы ережемен таныстым, оған сәйкес мәтін пайдаланудың (плағиаттың) анықталуы апробацияға жібермеу үшін негіз болып табылады.

Қолы
Күні

ҚАЗАҚ ҰЛТЫҚ
ХОРЕОГРАФИЯ
АКАДЕМИЯСЫ

Біліктілік/ғылыми жұмыстарға плағиатқа қарсы тексеру
жүргізу тәртібі туралы ереже

Код: ПЛ-10.17/ОП/125

Басылым: 2

7 бет 9 беттен

2-қосынша

Біліктілік/ғылыми жұмысты мәтін пайдалануға тексеру нәтижелері
туралы
№ _____ АНЫҚТАМА

Жұмыс авторы: _____

Жұмыс түрі: _____

Жұмыс атауы: _____

Ғылыми жетекші: _____

Тексерілген күні: _____

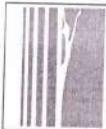
Нәтижелері: Жіберілді

Бағдарлама өкімшісі:

Ғылыми жұмыс және
стратегиялық даму
жөніндегі директор

күні

Танысу парагы